

BYABLADET

juni 2020

Utflyktsmål

För många som bor på västra sidan av byn är kanske inte berget vid Djuptjärn ("Sundqvists-berget") något nytt utflyktsmål, men för andra kan det vara okänt. Nu finns också sittbänkar och en eldstad där man kan sitta och njuta av den fina utsikten över Djuptjärn. Man går upp från västra Skråmträskvägen, ca. 100 meter från Burträskvägen.

Per-Olov

Nyinflyttade

- Ante Melin 27 och Sandra Stålberg 29 har flyttat in i Bergliden 109. Ante är uppvuxen i Skellefteå medan Sandras vagger stod i Nyköping. Paret träffades via Instagram. Man hade letat hus ett tag och när detta dök upp så insåg de att det var just det de hade sökt efter. De ville att det skulle vara stor tomt och en loge på tomten och allt detta stämde in på Bergliden 109. Ante har eget företag, Kultursnickarn. Som namnet antyder jobbar han mest med byggnadsvård. Han ser till att gamla fastigheter behåller sin struktur, som t.ex. i Bonnstan i Skellefteå. Sandra jobbar just nu extra på Handlarn i Skråmträsk.
- I Bjurfors 9 (f.d. Olle Bomans hus) har Felix Nilsson 24 och Linn Normark 23 flyttat in. De bodde tidigare i Skellefteå, men Felix har sina rötter i Åsele medan Linn härstammar från Rålund utanför Norsjö. Anledningen till att de köpte fastigheten var att de föll både för huset och läget och att de ville komma bort från stan. Felix får sin inkomst från sågen i Kåge och Linn jobbar på Subway i Skellefteå. Fritiden består just nu mest av renovering av fastigheten, men så småningom hoppas man kunna dra upp någon fisk från den närbelägna Finnforsån.

Sten

Nationaldagsutflykten

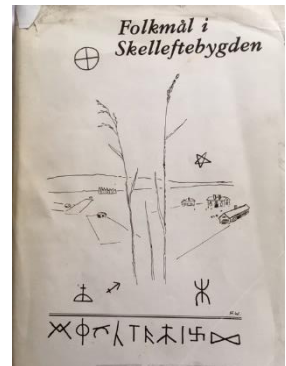
Även i år blev det en utflykt på nationaldagen till kulturspår i bygden. Denna gång blev det en vandring längs Kaffestigen mellan Brönstjärn och Skråmträsk. Ett 40-tal personer deltog på promenaden och Per-Olov Andersson var som vanligt guide. Men denna gång hade han hjälp av vår lokala arkeolog, Roger Linder. Roger berättade om fångstgroparna vi passerade samt visade dokument om arkeologiska fynd i bygden.

Detta var den fjärde utflykten till kulturspår som byaföreningen arrangerat. De tre senaste utflykterna har utförts på nationaldagen. Vart ska utflykten bära iväg nationaldagen nästa år?

Håkan

Folkmål i Skelleftebygden

På 1970-talet var många studiecirklar igång i bygden. Bland annat samlade man i 55 cirklar in gamla visor, rim, ramsor, ordspråk och historier på vår genuina dialekt. Bidrag från dessa cirklar, bl.a. från Skråmträsk, finns samlade i boken "Folkmål i Skelleftebygden". Här kommer ett urval från denna bok av gamla öknamn på olika byars innevånare, något som förhoppningsvis användes med glimten i ögat.

Bergsbyn: Bergsby-herra

Burträsk: Röskjorteburträskara

Gammelstan:
Gammelstass-tuppa

Kåge: Kåg-möja
(möja=mygg)

Sjöbotten: Sjöboss-skorven

Sörböle: Bölsföla

Vallen: Vallskalva

Brännan: Brännplättn

Drängsmark: Långarmedraingsmarka

Hjoggböle:
Hjoggbölsföla

Medle: Klacksko-melessa

Skråmträsk: Storfote-skråmma

Svarttjärn: Svarttjärns-abbara

Bureå: Burgaffla

Frostkåge: Frussen-frostkåge

Hökmark: Hökmarks-gauka (gauk=gök)

Myckle: Neversko-möjtselsa

Stenstråk: Stensknallhatta

Ursviken: Ursviks-herra

Några talesätt från samma bok:

- Då Burträska djaisp far he raingän - Då burträskarna gäspar börjar det regna
- Bo nära brännern - Bo nära brunnen, dvs göra svagt kaffe
- Rainlihaita jer ' n döigd, sa tjälinga, törke bole ve katta - Renlighet är en dygd, sa kärringen, torkade bordet med katten
- Harta borti harta jer brano, å harta borti he jer nalta - Hälften av hälften är ganska mycket, och hälften av det är lite grand
- Däm som hava tur behöv einge hov - De som har tur behöver inget förstånd

Ann- Gerd

Kyrkbäcken

Efter att 200 kg regnbåge inplanterats av Kyrkbäcksträskets intresseförening så var det fiskepremiär den 13/6 i Kyrkbäcksträsket. Fiskare hälsas välkomna!

Cecilia

Aktiviteter under Coronakrisen

Många, särskilt de som varit hemmavid under denna vårvinter, kanske haft mer tid över än vanligt, eftersom man inte kunnat träffas som förut, och många aktiviteter varit inställda. Några ordsbor har fått frågan om vad de ägnat sig åt under denna period. Här är några svar:

- Promenerat och cyklat mer.
- Jympat med Sofia i hennes morgonjympa på teve.
- Städat i skåp och lådor.
- Tagit med en vän på motorcykeltur i trakten.
- Gått igenom och sorterat foton.
- Sorterat och slängt papper.
- Sorterat recept.
- Sorterat ut kläder.
- Börjat skriva på memoarer.
- Suttit mer framför datorn än vanligt.
- Hållit tätare kontakt med barn, vänner och bekanta på telefon.
- Tittat på gamla repriser på teve.
- Sett alla avsnitt av långköraren "The Crown".
- Läst mer än vanligt.
- Lyssnat mycket på radio.
- Följt Folkhälsomyndighetens rapporter.
- Tagit det lugnt och levt ungefär som vanligt.

Ann-Gerd

Midsommarfirande inställt

P.g.a. den rådande pandemin kan vi tyvärr inte ha något midsommarfirande på idrottsplatsen i Bjurfors i år. Men vi hoppas på att återkomma med nya krafter midsommar 2021.

Men midsommarlotteriet har vi ändå igång. Dock med den skillnaden att vi inte åker ut och besöker hugade lottköpare utan försäljningen har mestadels skett via sociala medier. I skrivande stund (2020-06-06) så är 102 lotter sålda.

Sten

Metartävlingen inställd

Eftersom det råder coronapandemi har metarteamet beslutat att ställa in årets metartävling i Skrämräsket. Vi tycker att det känns mycket tråkigt men hoppas kunna genomföra tävlingen nästa sommar istället.

Metarteamet

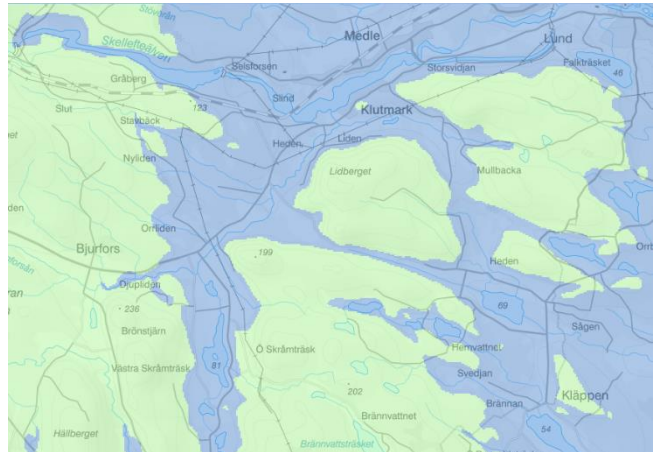
Badstrandsdagen inställd

Liksom samhället i övrigt har inte coronapandemin gått obemärkt förbi när det gäller badstranden. Den årliga arbetsdagen ställdes in och istället har frivilliga krafter under v.22-v.23 ställt iordning stranden för sommaren. En klipplista finns uppsatt på Handlarn och vi hoppas alla som nyttjar stranden också ställer upp och klipper gräset när man har möjlighet. Till sist vill vi också uppmana alla badare att ha viruset i åtanke och att man vidtar lite extra försiktighet när man vistas på stranden för att minska smittspridningen. Simma lugnt.

Badstrandsgruppen

Från vildmark till jordbruksby

När Skramträsk började höja sig över havet för ca. 5000 år sedan verkar jägarfolk ha infunnit sig nästan direkt, men då var det frågan om jägare/fiskare som levde på sälfångst, fiske och jakt av bäver, älg m.m. Man anser också att det funnits bosättningar här under järnålder

Skramträskbygden för 7000 år sedan

och vikingatid men spåren av dessa är ganska otydliga. När det gäller vikingatid så är beläggen för bebyggelse ganska få i hela Skejftebygden.

När de första bönderna kom till Skramträsk, troligtvis mot slutet på 1400-talet, var det fritt att bygga och odla där man själv ville. Kyrkan noterade säkert var det bodde folk men staten lade sig inte i. När vi kom fram mot 1560-talet så började Gustav Vasa skattlägga byarna i Västerbotten. Skramträsk hade då 4 gårdar. En gård låg nordost om Storhällstjärn och tre bröder hade var sin gård på östra sidan om träsket. De här bönderna var nog egentligen mera boskapsskötare och fiskare än bönder. Man slog vinterfoder på myrar och runt sjöar och vattendrag till korna, hästen och fåren. Odlad mark hade blygsam omfattning. Där odlades väl främst korn för gröt och ölbrygging. Man fiskade förstås i byns sjöar men man färdades också till "fjällfiske" i Gissträsk och Mensträsk där man fiskade gädda och abborre i stora mängder. Dit är det drygt 7 mil fågelvägen. I väglöst land blev det säkert bortåt 10 mil. År 1554 fiskar en av skramträskbönderna, Nils Hermansson, i Långträsk med en bonde därifrån. Då fick de upp 190 kg gädda och abborre. Man undrar hur de kunde ta hem fångsten?

Det verkar som 1500-talet var en rik tid i byn. Som exempel så hade Erik Svensson på Skramträsk 5, år 1571, 10 kor, 2 kvigor, 10 får, 16 getter, 1 svin och ett sto. De andra gårdarna hade liknande djurbesättningar. Man betalade också med silver och koppar till Älvsborgs lösen när Sverige måste köpa tillbaka Älvsborgs fästning från danskarna.

När vi kommer in på 1600-talet blir det sämre tider. Sjukdomar och ständiga krig gjorde att de flesta gårdar blev utarmade. I skattelängderna beskrivs flera hemmansägare som fattiga och utarmade, oförmögna att betala skatt. Det hände heller inte så mycket med antalet gårdar, mycket beroende på alla krig och farsoter som plågade byn, men runt år 1700 så började man dela på de 4 gårdarna. När vi kommer till år 1768 så var antalet gårdar fördubblat till 8 st.

Per-Olov

Saloonen

Även verksamheten vid saloonen har påverkats av coronarestriktionerna men sheriffen, Mikael Lundgren, har använt tiden till att bygga om och bygga ut. En veranda på 65 m² är redan färdig och när även framsidan blir klar så kommer det att finnas 100 m² extra utrymme under tak. Förutom verandorna så har Micke också isolerat och brädfodrat byggnaden.

I sommar kommer det mest att bli företagsevenemang men det kan också bli en lite mera privat byafest framåt hösten säger Micke.

Per-Olov

Bagarstugan

Byaföreningens bagarstuga i Skramträsk är städad och redo att användas meddelar Sandra i bagarstugegruppen.

På webbsidan <http://www.skramtraskbygden.se/bagarstugan> finns mer information om hur man bokar den och vilka regler som gäller. Den som behöver hjälp med att boka via nätet kan få det hos Handlarn.

Byaföreningen kan anordna en bakkurs om det finns intresse bland medlemmarna samt om de tidigare ledarna för bakkurserna har möjlighet att ställa upp. Kontakta i så fall någon i styrelsen eller skicka e-post till skramtraskbygden@gmail.com.

Håkan

Fastighetsbolaget

Söndag 7 juni höll fastighetsbolaget sitt årsmöte. Det var minst sagt sparsamt med deltagare. Inga viktiga beslut togs dock och styrelsen är oförändrad. Den består av Alf Martin Fagertun, Helen Larsson, Stig Lindgren, Ulf Grape och undertecknad. Ekonomin får anses som god.

Försäljningen av bränsle från byns tankstation har inte påverkats av coronan, i alla fall inte under de tre första månaderna av 2020. Istället blev det försäljningsrekord! Det tankades nästan 2 900 liter per dag i genomsnitt under den perioden. Motsvarande period 2019 tankades det 2 300 liter/dag. Troligtvis är det yrkestrafiken som upptäckt hur lätt det är att tanka i Skramträsk.

Per-Olov

Skrämträsk Kvarn sommaren 2020

Årets sommarsäsong i Skräträsk Kvarn startar på midsommardagen 20/6. Öppettiderna blir som vanligt kl. 11-21 alla dagar t o m 9/8.

P g a Corona-pandemin blir årets verksamhet lite annorlunda än tidigare. Kafé-verksamheten kommer att rulla på ungefär som vanligt, men med färre bord inomhus vilket vi kompenserar med fler utebord utspridda på större yta. För att vara säker på att få plats bör man boka bord i förväg (gäller både ute och inne) på vår hemsida eller per telefon. Vi har också ordnat ett picknick-område på andra sidan vägen där det går bra att sitta om alla bord blir fullbokade. I övrigt har vi anpassat menyn för att det ska vara enkelt att köpa fika eller mat för avhämtning. Take away eller picknick-påsar kan även beställas och betalas online för att hämtas utomhus.

I sommar blir det inga konserter eller allsångskvällar, men en konstutställning kommer att finnas på övervåningen hela sommaren.

Som ni redan vet gäller det att hjälpas åt att hålla smittspridningen nere. Ni är alla hjärtligt välkomna i sommar, men vi ber er att hålla avstånd till andra gäster och stanna hemma vid förkylningssymptom.

Asta/Erik

Skrämträsk sko

20/6 - 9/8 är det sommartider i skobutiken. Under denna period håller vi öppet kl. 12-17 alla dagar. För den som hellre vill komma under kvällstid när det är lugnare i butiken går det bra att boka en tid för besök. Detta görs enklast på vår hemsida, men det går också bra att ringa. Under sommarperioden kommer vi att flytta ut vissa varor utanför butiken när vädret tillåter och också ha en extra kassa ute, allt för att minska trängseln.

Asta/Erik

Handlarn

Under våren har vissa nyinvesteringar och ombyggnationer gjorts på Handlarn. Som många säkert redan uppmärksammat så har kassadisen bytts ut. Entrén har också byggts om för att bli bättre tillgänglighetsanpassad med automatiska dörröppnare. I början av sommaren ska alla fönster bytas och mejerikylen ska få sig ett ansiktslyft. Vi ber om ursäkt för att det varit lite rörigt under de dagar som vi haft hantverkare på plats och tackar för ert överseende och tålamod med detta. Vi vill också tacka för att ni är så noggranna med att använda handsprit och hålla avstånd till andra när ni handlar hos oss.

Asta/Erik

Samfällighetsföreningen

På grund av smittorisken så ställdes ju den sedvanliga majstämman in. Nu planerar vi istället ett årsmöte torsdag den **20 augusti kl. 19.00** vid bönhuset. Om vädret tillåter så hålls mötet utomhus och det blir inget efterföljande fika som vi annars brukar ha.

Ärenden som kommer upp är ett styrelseförslag på en långsiktig bidragspolicy. Tanken med den är att föreningen ska kunna ha en uthållig ekonomi och att även kommande generationer ska kunna få ekonomiskt stöd av samfälligheten. Ett annat ärende är förslag på en avverkning kommande vinter.

Per-Olov

EFS program

sön 12 jul 11.00	Sommargudstjänst i Lia med Lars o Birgit Lundström. Medtag fika. I bönhuset vid regn.
fre 21 aug 18.00	Surströmming. 50 kr vuxna 20 kr barn. Varmkorv finns. Obs. anmälan till Anna Lundström 073-0717543, eller Inger L 073-0207816
sön 30 aug 11.00	Friluftsgudstjänst på bönhusgården, talare Ola Marklund. Medtag fika.
lör 5 sep	Marknad och loppis på bönhusgården. Gåvor mottages tacksamt. Program ej klart, ev. lunch och lotteri.
sön 20 sep 11.00	Gudstjänst, Karin Carlsson. Servering.

Inger

Byaloppis

Lördag den **25 juli** är det byaloppis i Skråmträsk mellan **klockan 10.00-14.00**. Det innebär att man har loppis hemma på sin gård eller alternativt att man står ihop med sin granne om man hellre vill det. Det kommer att finnas en karta med alla hushåll som har loppis, så att man vet var man ska köra runt och fynda. Kartan kommer att läggas ut på Facebook samt finnas utskrivna exemplar på Handlarn. Anmälan sker på SMS till Cecilia Burlin på 073-0971027. Sista anmälningsdatum är 18 juli. Med tanke på coronapandemin är det upp till var och en om man väljer att delta i byaloppisen. Vid eventuella frågor är det bara att höra av sig.

Cecilia

BYABLADET ges ut av Skråmträskbygdens byaförening som verkar för utvecklingen av byarna som ingår i Skråmträsk skolområde.

Är du inte redan medlem i Skråmträskbygdens Byaförening så kan du betala årsavgiften på **plusgiro 137 65 61-5** eller till **swishnumret 123 149 24 79**.

Årsavgift: 100 kr/person eller 250 kr/familj.

Byabladets redaktion: Håkan Nordmark, Regina Lindgren, Per-Olov Andersson, Cecilia Burlin, Ann-Gerd Antonsson och Sten Sjöberg.

Utgivningstillfällen: februari, april, juni, september och november.